

PO VOLITVAH

Odkar je Slovenija samostojna država, so imeli njeni državljani v izseljenstvu priložnost, da so se udeležili šestih volitev. Za poslance v državni zbor so glasovali v letih 1992, 1996 in 2000, za predsednika republike pa v letih 1992, 1997 in 2002. Volilna udeležba je v svetovnem merilu vedno zelo nizka, razen v Argentini, kjer je zanimanje za volitve nesorazmerno visoko. Vendar pa je bil tudi tukaj letos odstotek glasujočih volilnih upravičencev izrazito manjši kot na vseh prejšnjih volitvah. Ponuja se uprašanje o vzrokih. Komentator iz Kanade pripisuje ta upad namerni vladni politiki, ki da je dosegla, da so se izseljenci Sloveniji odtujili. Državna volilna komisija pa je z udeležbo v Argentini zadovoljna, saj da je bila v prvem krogu kar okrog polovična, ter ugotavlja, da so bile tukaj volitve izvedene več kot vzorno in da je ta izvedba lahko za vzor, kako je treba stvari pripraviti. Kaj je torej na stvari?

Najprej si je treba predočiti približno sliko o volilni udeležbi v teh desetih letih. Leta 1992 je oddalo glasove iz Buenos Airesa in okolice okrog 650 volivcev, iz notranjosti države pa neugotovljeno število. Po približni oceni je tedaj glasovalo skupaj gotovo več kot 700 volivcev. Razmerje je bilo zelo visoko, saj se je takrat šele začel urejanje državljanstva. V naslednjih letih je število volivcev raslo in je bilo ob zadnjih prejšnjih volitvah oddanih približno 1200 glasov.

Letos pa je presenetil oster upad števila volivcev. Od 1433 volilnih upravičencev (število se je zadnje dni še povečalo) jih je v prvem krogu oddalo glasove samo 705, torej 49,2 odstotka in ne več kot leta 1992. Pri tem so upoštevani volivci iz vse Argentine. Posamezni volivci, ki so morda glas poslali po pošti neposredno, tega razmerja ne morejo spremeniti. Leta 2000 je bila volilna udeležba po približni oceni 85 odstotka. Zakaj ta velika razlika, ki se tudi v drugem krogu skoraj ni spremenila?

Vzrok bi gotovo lahko iskali v splošnih družbenih razmerah v Argentini, ki prizadevajo duševno stanje mnogih priseljencev in njihovih potomcev. Vendar je še očitna visoka državljanska zavest in večinski vzrok za neudeležbo pri volitvah nista otopelost ali brezbriznost. Vzrok je v glavnem praktične narave.

Pred letošnjimi volitvami je bil za izseljence edini način, da so se udeležili volitev, ta, da so glasovali po pošti. Samo izjemoma je smelo veleposlaništvu sprejeti volilni glas, če je ugotovilo v neposredni povezavi z Ljubljano, da je oseba slovenski državljan in da ni vpisana v volilni imenik. Vsak upravičenec, ki se je želel udeležiti volitev, je moral zahtevati od republiške volilne komisije, da mu pošlje glasovnico in volilno karto, s katero je potem izkazal, da je vrnjena glasovnica res njegova. Volilne karte so poleg veleposlaništva vedno overjali tudi posebni pooblaščenči, ki so sprejemali v slovenskih središčih v Buenos Airesu in notranjosti. Pri pošiljanju prijav za glasovanje po pošti in vračanju potrjenih glasovnic pa so volivcem pomagala krajevna predstavništva slovenskih političnih strank.

Ta način glasovanja ni bil povsem po volji izseljencev. Na posebno pobudo je ustavno sodišče izreklo, da so državljani v izseljenstvu v slabšem položaju kot v domovini, in naložilo, da se tudi zanje vodi stalni volilni imenik. Zato je bil pred letošnjimi volitvami sestavljen poseben volilni imenik, v katerega so bili neposredno vpisani vsi, ki so glasovali pri prejšnjih volitvah. S tem je bila dana možnost, da se v tujini odprejo neposredna volišča, na katerih morejo voliti državljani že samo tako, da izkažejo isto-

vetnost z osebnim dokumentom. Na vsem svetu je bilo odprtih 35 takih volišč, med drugimi na veleposlaništvu v Buenos Airesu.

Veleposlaništvo je 18. septembra s pismom obvestilo vse upravičence o volitvah in načinu glasovanja neposredno na volišču ali po pošti. 19. septembra pa objavilo v Svobodni Sloveniji, da bodo upravičenci praviloma glasovali na veleposlaništvu. To pa je možnim volivcem dalo misliti, da volilne pravice ne bodo mogli uveljaviti v slovenskih središčih, kot so lahko v osmih letih pri vseh prejšnjih volitvah. Manjkala jim je potrebna orientacija, ki bi jim pojasnjevala, da v središčih niso volili, ampak da so volili po pošti v Sloveniji, v središčih pa da so se samo potrjevale identifikacijske volilne karte. Zato se v Buenos Airesu in okolici skoraj niso priglašali za glasovanje po pošti, posebno še zato, ker so brali v časopisnih obvestilih, da bodo morali overjati volilne karte pri notarjih, na sodiščih ali na policijskih postajah, za kar pa so vedeli, da je združeno s stroški in nadležnimi potmi in postopki. Še 3. oktobra je morala Svobodna Slovenija sporočiti, da ni določen način, kako se bodo overjale volilne karte, rok za prijavo glasovanja po pošti pa je bil določen že za bližnji 10. oktober in je bilo torej že vse zamujeno. Pooblaščenči pa so bili povabljeni k sodelovanju šele 15. oktobra ter niso v Buenos Airesu in okolici opravili več kot nekaj desetih overitev.

Ni bilo torej pravočasnega in popolnega obveščanja ali orientiranja ter tudi ne potrebnih ali uspešnih intervencij. Ni bilo torej olajšano uveljavljanje volilne pravice mnogim državljanom, ki bi jo v svojem okraju gotovo uporabili, na veleposlaništvu pa iz osebnih razlogov niso mogli. Republiška volilna komisija je že 27. septembra 2000 sprejela na pobudo veleposlaništva v Bernu, Svetovnega slovenskega kongresa in drugih za naprej veljaven sklep, da potrditev volilne karte lahko opravijo tudi osebe, ki jih po lastnem preudarku pooblasti diplomatsko predstavništvo oziroma ministrstvo za zunanje zadeve. S tem sklepom je bil konkretno določen namen 82. člena zakona o volitvah v državni zbor in se smiselno more uporabljati tudi za volitve predsednika republike. To razlago potrjuje volilna komisija v obvestilu volivcem po pošti, da jim lahko volilno karto potrdi pooblaščenec diplomatsko konzularnega predstavništva, za pomoč pri iskanju informacij pa jih napotuje na slovenske organizacije in ustanove v njihovih državah.

Gotovo je torej, da volilni upravičenci niso bili pravočasno obveščeni o tem, da se bodo volilne karte overjale v slovenskih središčih, kot so se vse doslej. Vprašati pa se je tudi treba, ali so dejavniki, ki bi mogli in morali ukrepati, pravočasno pravilno orientirali volivce in posredovali, da se volilne priprave prav usmerjajo. Če bi kdo pravočasno svetoval tistim, ki se glasovanja na veleposlaništvu ne bi mogli udeležiti, naj se kljub negotovosti prijavijo za glasovanje po pošti, ter pojasnjeval, da v slovenskih središčih nikoli niso volili, ampak samo potrjevali svojo istovetnost, volili pa da so v resnici v svojih volilnih okrajih v Sloveniji, bi bila volilna udeležba bistveno drugačna. To, da „so si neimenovani zaželeli volivcem volitve približati s tako imenovanimi letečimi volilnimi odbori“ - kot je povedala republiška volilna komisija - je pa znamenje nepoznavanja načelnih možnosti in sploh brezpremno.

Letošnje izkušnje naj bodo pouk, kako bo treba ravnati leta 2004 pri volitvah v državni zbor. Varovati je treba osebne pravice državljanov in tudi ugled slovenske države.

Kučan za mandatarja predlagal Ropa

Predsednik republike Milan Kučan je državnemu zboru za mandatarja za sestavo nove vlade predlagal Toneta Ropa (LDS). Tako se je odločil, ker je na posvetovanjih ugotovil, da lahko Rop v DZ dobi zadostno podporo za izvolitev.

Ropu je zaželel, da bi bil izvoljen in da bi čim prej sestavil novo vlado, ki bi uspešno delovala in bi lahko končala nekatere začete socialne in gospodarske reforme.

„Hitro sem ukrepal, ker država potrebuje vlado,“ je dejal Kučan in izrazil zadovoljstvo, da je podobnega pričanja večina poslancev.

DZ bo o njegovem predlogu najverjetneje odločil že prihodnji teden.

Omeniti velja, da ima „velika koalicija“, ki je Ropu napovedala načelno podporo, v državnem zboru 58 poslancev (LDS 34, ZLSD 11, SLS devet in DeSUS štiri).

Tonetu Ropu so načelno podporo izrazili poleg Libe-

raldemokratov LDS, Združenja lista ZL, SLS in DeSUS ter poslanec italijanske narodne skupnosti, nasprotujejo pa mu v NSi, SDS, SNS in SMS. V omenjenih opozicijskih strankah Ropa ne bodo podprli predvsem zaradi ocen, da se je slabo odrezal kot finančni minister. Poslanica madžarske narodne skupnosti Maria Pozsonc je povedala, da namerava Ropa podpreti.

V NSi kandidata za mandatarja ne bodo podprli, saj je po njihovem mnenju kot minister za finance dokazal, da za vodenje vlade ni primeren. Kot je povedal poslanec Nove Slovenije Janez Drobnič, Rop na področju javnih financ ni prinesel večje preglednosti, zviševala pa sta se tudi proračunski primanjkljaj in zadolževanje. Poslanec NSi sicer ocenjuje, da bi treba v novi vladi zamenjati še ministrice za gospodarstvo in za šolstvo.

Poslanec Jelinčičeve nacionalne stranke je predsed-

niku Kučanu povedal, da Toneta Ropa ne bodo podprli, in sicer zaradi pričanja, da je „vladavina LDS v preteklosti pripeljala državo v slabši položaj, kot bi bila sicer“. V Jelinčičevi nacionalni stranki za mesto predsednika vlade niso pripravljene podpreti nikogar, ki bi prihajal iz LDS.

SDS ne bo podprla Tone-ta Ropa za novega mandatarja, je po končanih pogovorih s predsednikom republike dejal vodja poslanske skupine Andrej Vizjak. Po njihovem mnenju je bil Rop kot minister zadnji dve leti odgovoren za področje financ, ki pa so v kritičnem stanju. V SDS s proceduralnimi zapletmi ne nameravajo ovirati imenovanja nove vlade, saj je Slovenija v pomembnem procesu vključevanja v Evropsko unijo in zvezo NATO. Sicer pa bodo po Vizjakovih napovedih preko t.i. parlamentarnih zaslišanij in razprav v državnem zboru opravili resno inventuro dela vlade.

Kako (ni)so volili Slovenci po svetu?

Slovenski državljani po svetu so imeli tudi drugem krogu težave oz. jim je bilo onemogočeno voliti. Preglejmo poročila naših sodelavcev:

Iz Queenslanda je pisal Jože Vah, ki je bil v tem delu Avstralije pooblaščen za overitev volilnih kart. Tako kot v prvem krogu ga za to tudi zdaj ni nihče prosil in sklepa, da so vsi volino gradivo prejeli kot on šele v ponedeljek, 2. decembra.

Iz Queenslanda nam je Mirko Cuderman sporočil, da je glasovnico prejel v petek. Takoj jo je izpolnil in preko ekspres pošte, ki dostavi že čez noč, poslal na veleposlaništvo v Canberro. Pred tem jo je dal overoviti pri tamkajšnjem uradnem mirovnem sodniku. Na žalost pa je glasovnica za ženo prišla en dan prepozno in tako se je zgodilo tudi tistim rojakom, s katerimi je bil v stiku. Iz Canberre glede volitev ni posebnih novic.

O volitvah v Clevelandu urednik Slovenske ure Tone Ovsenik: Spet rojaki niso dobili volilnic pravočasno, da bi lahko volili. Naslovi so tudi to pot bili pomanjkljivi in nerazločni. V več primerih, kjer sta državljana mož in žena, je žena dobila volilnico in lahko oddala svoj glas, a soproj pa ne, ker ni dobil dokumentov pravočasno, čeprav sta naslova obeh enaka. Menda bi se lahko zakon toliko spremenil, da bi se lahko volilo na več krajih, ker je konzulat za nekatere res oddaljen, mogoče tudi težko dostopen. Se res kdo boji demokratskih volitev?

Ostanimo v Clevelandu. Ravnatelj Slovensko ameriškega raziskovalnega središča dr. Edi Gobec se je oglasil že po prvem krogu volitev.

„Kljub pravočasni prijavi za volitve po pošti, 10. novembra nisem mogel voliti v prvem krogu po elektronski pošti. Sporočil sem, da na vsak način želim voliti vsaj v drugem krogu in prosim, da mi to omogočijo. Na ta moj e-mail mi nobeden ni odgovoril.“

V petek, dne 29. novembra pa sem se razveselil ovojnice z naslovom Republiške volilne komisije iz Ljubljane. A ko sem jo odprl, sem videl, da je v njej volilnica za prvi krog, ki bi jo moral imeti vsaj do 10. novembra, da bi bil lahko volil in jo oddal na konzulatu. Za drugi krog je enostavno nisem nikdar dobil.

Seveda je vprašanje, če so volitve po pošti tako zelo nezanesljive, kaj naj storijo volilci, ki živijo po drugih krajih ali celo v drugih državah? Naj se vozijo na volitve več sto kilometrov?

Prvega decembra po neuspešnem poskusu volitev v drugem krogu na konzulatu sva šla z ženo Mileno še na čudovito lepo slovensko miklavževanje v natrpano polni veliki šolski dvorani pri Sv. Vidu. Tam sem srečal gospo Maro Cerar Hull, pisateljico in urednico Amerikanskega Slovenca, ki tudi ni mogla voliti v prvem krogu, ker ni pravočasno dobila volilnice. Vprašal sem

Nad. na 6. str.

GLEJ...

OLAJŠAVE ZA PRIDOBITEV DRŽAVLJANSTVA..... 2

SLOVENSKE NARODNE JEDI: ADVENT..... 4

POGOVOR

Z MIRKOM VASLETOM..... 3

SVETNIKI IN DEMONI..... 6

OLAJŠAVE ZA PRIDOBITEV DRŽAVLJANSTVA

V veljavo je stopil zakon, ki spreminja in dopolnjuje nekatere določbe o državljanstvu Republike Slovenije. Za Slovence v izseljenstvu sta predvsem pomembni dve novosti, ki jim olajšujeta priznanje in pridobitev državljanstva.

Po do zdaj veljavnih pravilih je mogel pridobiti slovensko državljanstvo zunaj Slovenije rojeni otrok iz mešanega zakona, če se je za to prijavil do 23. leta starosti. Dolgoletna prizadevanja, da se odpravi ta starostna omejitev, so bila upoštevana tako, da je od zdaj dalje ta starostna meja določena na 36 let. Višini 23 let je

bila namreč prišteta doba enajstih let, to je od leta 1991 do zdaj, in sta bili dodani še dve tolerančni leti. Zdaj se torej morejo z izjavo opredeliti za slovensko državljanstvo osebe, rojene in prebivajoče v tujini, katerih eden od staršev je bil ob njihovem rojstvu slovenski državljan, drugi pa samo tuj državljan, če niso stare več kot 36 let. Za te osebe se šteje, da so slovenski državljanji od rojstva. Za otroke do 18. leta starosti pa velja, da jih priglasi tisti od staršev, ki je bil ob njihovem rojstvu slovenski državljan.

Druga pomembna novost je, da

pridobi državljanstvo tudi otrok do 18. leta starosti, če pridobi slovensko državljanstvo eden od staršev zaradi državne koristi iz nacionalnih razlogov, torej zaradi slovenskega porekla. Za te mladoletnike ne velja pogoj, da bi morali biti rojeni v Sloveniji in tam prebivati. Zahteva pa se, da otrok, ki je star več kot 14 let, privoli, da se ugodno prošnji roditelja za njegov sprejem v državljanstvo.

V obeh primerih je treba izjavo oziroma prošnjo predložiti pristojni oblasti v Sloveniji ali diplomatskemu predstavništvu v tujini.

FAZ: Z mirno vestjo na oblast

Nemški dnevnik Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) v izdaji 3. decembra analizira nedeljski drugi krog predsedniških volitev v Sloveniji, kjer je zmagal Janez Drnovšek. Njegovo zmago so javnomnenjske raziskave napovedovale že od začetka oktobra, šest tednov pred prvim krogom predsedniških volitev, ko je Drnovšek kot slovenski premier obelodanil svojo kandidaturo. To je storil mirne vesti, ker je slovenska vlada pod njegovim vodstvom dosegla oba velika cilja slovenskega vključevanja v evropske integracije in ker je po boju z boleznijo našel „pravo psihično in fizično ravnovesje“, ugotavlja Karl-Peter Schwarz v FAZ.

Nemški dnevnik se v prvi vrsti osredotoči na gesto, ki jo je v nedeljo s šopkom rož podelil Barbari Brezigar, njegovi nasprotnici v boju za predsedniško mesto - a ne v tolažbo, ker jo je z rezultatom 56,5 odstotka proti 43,5 odstotka premagal, pač pa, ker je na dan volitev praznovala svoj 49. rojstni dan. Drnovškovo zmago je sicer mogoče pojasniti z uspešnostjo na položaju predsednika vlade, ki so jo volivci znali nagraditi, ugotavlja FAZ in dodaja, da je Drnovšek poskrbel tudi za hitro in nebolečo predajo poslovanja njegovemu nasledniku. To bo po vsej verjetnosti postal sedanjí finančni minister Anton Rop. Da bi prišlo do vladne krize, ni pravih razlogov; koalicija je trdna in ima močno večino v parlamentu, še navaja FAZ Drnovškovo prepričanje.

FAZ tudi navaja besede opozicijskih voditeljev Janeza Janše (SDS) in Andreja Bajuka (NSi), ki sta volilni rezultat Barbare Brezigar kljub porazu označila za uspeh. Obe stranki sta Brezigarjevo podpirali, prav tako pa jo je podpirala tudi sicer vladna stranka SLS, še navaja FAZ.

Drnovšek je po ugotovitvah komentatorja FAZ skupaj z dosedanjim predsednikom Milanom Kučanom tudi daleč najbolj izkušeni politik v državi. Tandem Kučan-Drnovšek se je sicer ob vseh demokratičnih menjavah znal obdržati na oblasti in v centru moči. Kot Kučan se je tudi Drnovšek kot sin delavcev preizkušal v politiki že v Titovi Jugoslaviji. Leta 1986 je postal poslanec slovenske republiške skupščine, med letoma 1989 in 1991 pa je bil tudi član predsedstva SFRJ, eno leto tudi predsednik predsedstva SFRJ, še navaja FAZ.

Komisija za Slovence po svetu

Delegacija komisije državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu se je od 20. do 23. novembra mudila na obisku na Švedskem. Tam se je srečala s predstavniki Slovenske zveze, Slovenskih duhovnikov, Zvonetom Podvinskim in švedskimi oblastmi. Obiskala je tudi društvo švedsko-slovenskega prijateljstva, slovensko društvo v Stockholmu, klub kulture Slovenija iz Eskilstune in slovenska društva Simon Gregorčič, Planika, France Prešeren in Slovenski dom. Predsednik komisije Franc Pukšič je za slovensko tiskovno agencijo povedal, da je na Švedskem za manjšino dobro poskrbljeno, enako pa velja tudi za tam živeče Slovence. Temeljni problem, s katerim se po mnenju delegacije soočajo tamkajšnji rojaki, je odrekanje finančne pomoči slovenskim društvom. Pred štirimi leti je bila namreč ukinjena tedenska pol urna oddaja v slovenskem jeziku na šved-

skem radiu, ki je rojake seznanjala z njihovimi dejavnostmi in jih bolje povezovala. Švedski parlamentarci bodo ta problem obravnavali v odboru za kulturo. Druga težava, ki jo je med obiskom na Švedskem opazila delegacija državnega zbora, je zagotovitev kvote petih učencev, ki se učijo slovenščine, ki je potrebna za odobritev finančne podpore. To kvoto je težko doseči zaradi geografske razpršenosti in nepovezanosti slovenskih društev ter zaradi notranjih konfliktov v društvih. Manjkajoča sredstva bo poskušal nadoknadi Urad za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Opozorili so tudi, da švedska stran nima interesa za obnovo pogajanj na področju socialnega zavarovanja, ki bi vodila k novemu sporazumu. Ta bi namorenil zastarelo dvostransko konvencijo iz časa nekdanje Jugoslavije. Kot je po besedah Pukšiča pojasnila švedska stran, bodo ob vstopu Slovenije v Ev-

Primorska

O vračanju imen in priimkov

Urad za človekove pravice pri stranki Slovenska skupnost (SSk) je pripravil brošuro, katere namen je pomagati vsem tistim pripadnikom slovenske manjšine v Italiji, ki si želijo vrnitve svojih priimkov v izvorno slovensko obliko in ki niso še seznanjeni s pravili, ki jih na novo uvajata tako zaščitni zakon za Slovence v Italiji iz leta 2001 kot okvirni zakon za zaščito zgodovinskih jezikovnih manjšin na italijanskem polotoku iz leta 1999.

Publikacijo je na novinarski konferenci na strankinem sedežu v Trstu predstavil pokrajinski tajnik SSk za Tržaško Peter Močnik.

Kot je opozoril Močnik, pobuda sodi v strategijo urada, da se uveljavijo vsa tista pravila, ki jih zakonodajna predvideva glede pravic slovenske narodne skupnosti - tako tistih, ki izhajajo iz zaščitnega zakona št. 38 oz. zakona za zaščito zgodovinskih jezikovnih manjšin št. 482, kot tistih, ki izhajajo iz

prejšnjih zakonskih določil in odredb.

Brošura SSk se opira predvsem na 7. člen zaščitnega zakona, ki govori o vračanju imen in priimkov v slovensko obliko, poleg tega pa še na zakon, ki obravnava predvsem vrnitev v izvorno obliko tistih imen in priimkov, ki so bili poitalijančeni na osnovi fašističnih odlokov in zakonov iz let 1926 in 1927.

7. člen zaščitnega zakona govori o vračanju v izvorno obliko tudi tistih imen in priimkov, ki so bili poitalijančeni brez posebnega prefektovskega odloka, ter o spremembi osebnih imen, ki so do 31. oktobra 1966 morali biti obvezno v italijanski obliki. Postopek za vračanje imen oz. priimkov v slovensko obliko je na podlagi novih določil precej poenostavljen (prosilci morajo na prefekturo nasloviti prošnjo, opremljeno z dokumentacijo), predvsem pa ne predvideva skoraj nobenih stroškov za prošilca.

Novice s Koroške

Zbor narodnih predstavnikov, najvišje telo odločanja v Narodnem svetu koroških Slovencev, je na redni seji v torek, 26. novembra, z večinskim sklepom potrdil načrt priprav za izhajanje skupnega časopisa slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem. Ta naj bi prvič izšel po koroških občinskih volitvah ali 20. marca ali 10. aprila prihodnje leto. Obenem so

ropsko zvezo začela veljati nova pravila, ki so enaka za vse članice. Slovenska delegacija je na Švedskem predstavila tudi spremembe zakona o volilni evidenci in o državljanstvu. Pukšič obžaluje, da je v volilnih imenih zelo malo Slovencev, ki živijo na Švedskem, in predlaga, da bi morali to rešiti s pomočjo veleposlanštva, slovenske vlade ter društev, ki bi ljudi informirala o spremembah zakonov. Dogaja se tudi, je opozoril Pukšič, da nekateri volilci v tujini ne morejo izkoristiti volilne pravice zaradi zamud poštnih pošiljk.

se poslanci soglasno zavzeli za nadaljnji obstoj Radia dva in potrdili resolucijo avstrijskemu zveznemu kanclerju Wolfgangu Schuesslu, da je ohranitev celodnevne radijskega sporeda nujna. Obenem so se člani Zbora soglasno zavzeli, da mora novi ravnatelj na Zvezni gimnaziji v Celovcu nujno biti Slovenec in da mora biti povezan s strukturami in dejavnostmi narodne skupnosti. Na predčasni parlamentarni volitvah v Avstriji, ki so potekale prejšnji teden, je svobodnjaška stranka v primerjavi z dosedanjim deležem izgubila. Joerg Haider je celo napovedal odstop s položaja deželnega glavarja, vendar se je premislil. Predsednika obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, Bernard Sadovnik in dr. Marjan Sturm, sta ocenila izid volitev trezno.

Sadovnik je menil, da mora ljudska stranka v prihodnosti dokazati, da bo bolj odprta v topografiji, Sturm pa upa, da svobodnjaki ne bodo več imeli tolikšne teže kot doslej.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Gotovo je normalno v življenju vsake države, da pride do nasprotij, ločitev in spopadov. A ti pojavi so le preveč pogosti v argentinskem javnem življenju.

Naš vsakdanji škandal. To pot sta bila (znova) na vrsti gospodarski minister Roberto Lavagna in predsednik Centralne banke Aldo Pignanelli. Nasprotje med njima je pravzaprav zelo staro. Nikdar se nista razumela in v številnih zadevah zavzemala nasprotna stališča. Če je pozitivno, da med glavnimi igralci neke ekipe vlada soglasje ali vsaj normalno sožitje, je bilo njuno razmerje vsekakor negativno. Pignanelli je bil vedno bolj sprejemljiv do zahtev Mednarodnega denarnega sklada (FMI), Lavagna je pa v tem oziru skušal zavzemati bolj samostojno držo. Celo ob zadnjem vprašanju Svetovne banke je bil Pignanelli mnenja, naj se celoten dolg plača iz deviznega fonda, minister pa je vztrajal, da se plačajo le obresti, glavnica pa ne, če ne pride do sporazuma s FMI. Zmagal je Lavagna.

Adijo, pa zdrav ostani. Spopadi so se vrstili in nenehno je trpel ugled vlade. Prav tako sta se borila in devizni trg tresla ob vsakem njenem javnem nesoglasju. Vzrok končne afere je bilo dejstvo, da predsedniku Centralne banke niso poslali v preučitev novega osnutka možnega sporazuma s FMI. Zamera je bila velika. Pignanelli je znova zagrozil z odstopom, Lavagna pa tudi jasno povedal, da ni možno voditi stvarne politike, če eden vleče na eno stran, drugi pa na drugo. Ali jaz ali on. In Pignanelli je zapel slovo. Najbolj zanimivo pa je, da trg ob tem ni reagiral in se dolar ni premaknil.

Superminister? Lavagna je zmagal. Po dolgem času lahko zaznamo neke vrste mir na finančni fronti. A kot običajno se je med nekaterimi opazovalci že pričelo govoriti o njem kot „superministru“. To je seveda navadno pretiravanje. Sploh je v tej deželi pretiravanje narodni šport. Cavallo je bil tudi „super“. In dekleta hokejske ekipe, ki je ravnokar zaslužno osvojila svetovno prvenstvo, niso več levinje, temveč „superleonas“. Dejstvo je, da minister pravzaprav nič posebnega ne dela in v glavnem pusti, da se stvari razvijajo po naravnem redu. Že s tem pa zdravi del argentinske dejavnosti nekoliko bolj svobodno diha in stvari se počasi urejajo. Vse še visi na nitkah in v takem položaju je bistveno, da ni hujših pretresov. Morda je ministroma največja lastnost prav ta, da vsaj ne povzroča potresov.

Se jasni? Govorimo o nekem zboljšanju. To je seveda zelo omejeno, predvsem na področjih, ki se bavijo z izvozom. Vladne trditve, da se tudi brez-

poselnost manjša, so precej dvomljive. Če med zaposlene štejemo tudi tiste, ki prejemajo socialno podporo v sklopu planov „trabajador“ ali „jefes y jefas“, to ni resno. Nekaj več se giblje na gradbenem sektorju. Vsekakor je bolj mirna monetarna fronta, ker se je oddaljila nevarnost hitre redolarizacije. Član vrhovnega sodišča Carlos Fayt je končno priznal, da ima bančno vlogo v višini 200.000 dolarjev, s čimer je neetično, da bi razsojal o tem vprašanju. Izgovoril se je, a tudi sicer bo vse preloženo na dobo po mesecu marcu. Tudi odprtje prvotnega „ograda“, ki je obsegal navadne hranilne vloge in tekoče bančne račune, je prešlo brez potresa. Večinoma so ljudje pustili denar v bankah (vrača se zaupanje!) in dolar je ostal miren. Inflacija meseca novembra je bila komaj 0,5%, padle pa so cene na debelo in sicer 1,7%.

Brez krvi. Nadaljuje se tudi boj v sklopu peronizma. Zadnje tedne je bilo zaznati veliko posegov in naporov, da bi se med Duhaldejem in menemisti dogovorili o splošnih pravilih za prihodnost. Kar se tiče notranjih volitev za predsedniško kandidato, so že našli nekaj stičnih točk. Ni pa nobenega soglasja glede bodočega strankinega vodstva. Duhalde hoče zamenjati vse. Z zagotovljeno večino v konvenciji (kongresu) se mu zdi nesmiselno, da bi ključne položaje zavzemali pristaši bivšega predsednika. Ni še vse izgubljeno in tisti, ki se trudijo za mir, upajo, da bodo prišli do volitev brez „prelivanja krvi“.

Morda bo „ne“ postal „da“. Kar se kandidatur tiče, pa smo doživeli nekaj presenečenj. Sem spadajo izjave guvernerja iz Santa Fe. Reutemann, ki je tolikrat zatrdil, da ne bo kandidat, se sedaj hvali, da če bi svojčas sprejel kandidato, bi zaradi notranjih spopadov kaj malo ostalo od njegove priljubljenosti in moči. To je res, a ostaja vprašanje, če bo sprejel kandidato, ko bodo stvari jasne in ne bo tega besnega notranjega klanja. V duhaldističnem taboru znova vstaja upanje.

Ostale stranke. Elisa Carrió nadaljuje s svojo kampanjo. Sedaj, po obisku brazilskega Lule, se rada primerja z njim, čeprav je razlika več kot očitna. Radikali se pripravljajo na notranje volitve, kjer se bosta soočila Rodolfo Terragno in Leopoldo Moreau. Med preživelimi člani stranke ni navdušenja, saj tudi ponudba ni pobudna: prepečeno ali zažgano, kaj boš izbral? - Patricia Bullrich je končno spoznala nesmisel tolikih naporov brez izgleda vsaj minimalnega uspeha. Sedaj jo Lopez Murphy ponovno snubi. In tako dalje...

SLOVENC V ARGENTINI

Zaključek šolskega leta na Pristavi

Simbolično so se zaprla šolska vrata za šolarje na Pristavi. Pristava bo še vedno odpirala svoja vrata, tudi med počitnicami, le šolski zvonec, pa kreda, tabla, spričevala bodo mirovali. No, saj ni bilo tako hudo med letom. A počitnice so pa le nekaj boljšega. Zato je bilo toliko nasmejanih obrazov v dvorani v soboto, 30. novembra.

Če smo se včasih pritoževali nad predolgim programom, se tokrat nismo mogli. Nastopili so najmlajši - vrtec, prvi in drugi razred, pa ti, ki so bili zadnjič kot šolarji: osmošolci. Mlajši so peli in uprizorili pesnitev, starejši pa so recitali Janežiča in del Debeljakovega prevoda Hernandezovega Martina Fierri. Letos je zapustilo osnovnošolske klopi sedem učencev: **Jasna Batagelj, Romina Hren, Majda Maček, Viktorija Selan, Aleks Ahčin, Danči Grohar in Gabrijel Jelenc.** Z besedami zahvale, pri katerih ni izostala prepotrebna mera hudomušnosti, so se poslovili od učiteljev. Podarili so jim tudi lep spominek, delo pristavskega umetnika **Boža Urbančiča.** Spomnili so se tudi pokojnega kateheta Franceta Berganta, pa tudi sošolcev, ki so predčasno odšli: Karoline García Torrales, Štefana Jeretine, Cecilije Pleško, ki se je preselila v Córdoba, Barbi Medic, ki je sedaj v Sloveniji, in Petra Kostelca, ki stanuje v Parizu.

Voditeljica šole se je od vsakega poslovila in na kratko opisala učenčeve lastnosti. Izročila pa jim je slovenski šopek in knjigo z neprecenljivim posvetilom, ki naj bi bilo vodilo v življenje.

Po kratkem premoru je sledilo Miklavžovo obdarovanje. Prinesel je darila za otroke. Najprej pa se je spomnil vseh, ki so letos poučevali ali sodelovali na šoli. Voditeljica je bila prof. **Marjana Hribar Vivod**, katehet p. dr. **Alojzij Kukovica**, knjižničarki sta bili prof. **Monika Rant Jeretina** in arh. **Lučka Jereb Oblak.** Poučevali pa so še: prof. **Sonja, Irenka in Helena Zarnik**, dr. **Marjana Magister, Matjaž Čeč**, prof. **Nadi Kopač Grohar**, prof. **Lili Tušek Kopač**, prof. **Monika Češarek Kenda**, prof. **Anka Savelli Gaser, Magda Gaser Češarek in Mojca Prešern Jelenc.** Za vse te drobne pozornosti pa je poskrbel odbor staršev, kateremu je predsedovala **Mariči Dolinšek Conde.**

Miri

SKLEP POUKA V JEGLIČEVI ŠOLI ABC

Sobotno jutro 30. novembra je napolnila Slovensko hišo z živahno pestrostjo, ki jo more ustvariti 45 osnovnošolskih učencev in prav toliko odraslih neslovensko govorečih, s svojim številnim učitelstvom, s predstavniki naših osrednjih ustanov in z mnogoštevilnim sorodstvom nasto-

je poteklo v slovenski besedi in pesmi, kar zasluži pri otrocih mešanih zakonov posebno priznanje.

Isti vidik je vzbudil začudenje tudi pri nastopu odraslih. Bodisi pri začetnikih, ki so prijetno iznenadili z besedo in igranjem povestice „Muca copatarica“, bodisi pri drugi skupini, ki

Foto: Peter Pavšer

pajočih ob sklepu šolskega leta 2002.

Pisana scena predprostora velike dvorane, ki je služila za oder, je obetala izdaten program obeh skupin, ki sta se soboto za soboto zbirali k pouku; otroci v sedmih učilnicah prve, šolske stavbe, odrasli pa v treh skupinah v drugi stavbi. Sklepna prireditev naj bi zaključila prvo desetletje nove rasti Jegličeve šole, ki je po 43 letih redne slovenske šole - ene prvih v družini slovenskih šol Velikega Buenos Aires - vzkllila v središče za spoznavanje in bogatenje naše besede neslovensko govorečih.

V prisotnosti slovenske zastave so po petju državne himne in pozdravnih besedah voditeljice šole vsi otroci izvedli v menjajočih se prizorih „En dan v našem življenju“. Posebnost in vrednost uprizoritve je bila v tem, da je izvajan-

si je izbrala za nastop Martin Fierrove verzje. Pač je dosegla ta „gauchova“ pesnitev ob večernem ognju in spremljavi kitare svoj višek, ko se je pridružil deklamatoriki, svoji mamic, 4 letni sinko Niko, tudi učenec otroškega vrtca, in z mamico skupaj jasno izpel dve kritici Hernándezove pesnitve.

Sledil je uradni del z razdelitvijo spričeval in šolskih izdelkov ter z zahvalo vsem, ki so s trudom in ljubeznijo pripomogli, da je šolsko leto uspešno poteklo. Razstava ročnih izdelkov je pričala o novouvedenih „delavnicah“, božično drevesce pa se je šibilo pod težo otroških prošenj, ki so ob koncu obstale v rokah staršev. Iz src je po izraženih voščilih privrela Sveta noč, božična gostoljubnost pa je nato povabila vso družbo na praznično pogostitev.

M.B.

Seveda se je oddaja potem utrdila, Slovenija nas je proglasila, da smo v njenem nacionalnem interesu, urad za Slovence v zamejstvu in po svetu nam je začel tudi denarno pomagati.

Sčasom se je oddaja informatizirala, dobili smo računalnike, internet itd. Od leta 1997 dobimo tudi pomoč od ministrstva za kulturo RS. Predstavim se na razpise in v tem okviru smo v štirih letih opisali kratko zgodovino slovenskega slovstva v španskem jeziku, tu smo vključili tudi slovenske pesnike in pisatelje iz Argentine. Sedaj pa že drugo leto govorimo o zgodovini slovenskega slikarstva.

Že dve leti se pa oddaja lahko posluša preko interneta po vsem svetu.

Oddaja je predvsem informativnega značaja, skušamo seznaniti naše poslušalce z vsem, kar se v Sloveniji dogaja.

Kdo vse sestavljate ekipo?

Ana Ličen odgovorna urednica, Mirko Vasle, urednik, Marjana Pirc, pomočnica urednika, Beti Miklavc, Nestor Stocca, Tatiana Willenpart iz Ljubljane

Oddajate veliko glasbe. Kje dobite glasbeno gradivo?

Res je, največ tovrstnega gradiva nam je vsa ta leta pošiljala SIM, drugače smo pa tudi posamezniki dobivali CDjke in kasete.

Podajate tudi informacije iz Slovenije in iz Argentine. Kako dobite vse to?

Informacije dobivamo iz raznih virov. Te so iz Slovenije STA, Delo, Radio Ognjišče, Radio Slovenija, Sobotna priloga Dela, katero imamo na razpolago zaradi časovnih razlik že v petek popoldne, in vse tiste slovenske časopise, ki se dobijo na internetu, dobivamo tudi časopise od slovenskih

Odbojarske sanje v živo

Nadaljevanje in konec

Za konec pa smo bili povabljeni v gostilno El Portal v Ljubljani, kjer je podjetnik Izet Rastoder gostil z večerjo in poskrbel za nas latinsko glasbo v živo... Ah, ne smem pozabiti na našega „heartbrakerja“ Luka Hrovata, ki je zapel par pesmi neki gospodični, ki naj bi se možila nekaj dni zatem... Upam, da se je! Pojd' mo spat, počili bomo. Preveč je hrane!

V nedeljo, 20. smo šli znova skupaj k maši na Brezje, ki jo je daroval p. Miroslav po našem naročilu v zahvalo ekipe ZS in za vse rojake v Argentini. K maši smo povabili tudi vse naše sorodnike in tako imeli ves dan prost z njimi. Zahvalili smo se tudi Mariji Lujanski, ki ima časten prostor v brezjanski baziliki.

V ponedeljek smo šli do slapa Savice, malo na Bohinj, kosili smo kmečko kosilo na Podgori. Tam imajo v kletki dva medveda, samico in mladiča. Povedali so nam, da medved teče do 60 km na uro. Povabili smo jih na kosilo, ampak smo se premislili, ko sta nam oba medveda predlagala, da bi bili kosilo mi... Popoldne smo se vrnili na Bled ter se pripravili na zadnjo igro proti Olimpiji. To pa je ekipa 1. lige v Sloveniji in na žalost smo zgubili 3-0, a pustili dušo in telo na igrišču. Res je bila močnejša ekipa in zmagali so pravično! Čestitamo Olimpiji!

V torek smo šli v Ljubljano pogledat podjetje Mineral, to je firma, ki se ukvarja s kamnom in granitom. Nato smo obiskali BTC (to je mega market, kjer dobiš od televizije do avta, od glasbe do najnovejše tehnologije), kosili pa smo pri Kratochwilu. Prišel nas je pozdravit Martin Strel, to je vrhunski plavalec, ki je pred nekaj tedni preplaval reko Mississippi in znova vstopil v Guinnessovo knjigo. Popoldne so nas povabili Urša in Tina Hrovat (hčerki slovenskega mednarodnega sodnika) na domačo potico in štruklje v Begunje! Hvala lepa za tako prijetno popoldne!

Pred večerjo je vodja projekta imel predavanje o Slovcnih v Argentini za slovenski Rotary Club v gradu Podvin.

Zvečer smo pa imeli svečano poslovilno večerjo v Penzionu Bled (kjer smo stanovali), prisotni so bili vsi organizatorji OZS, vsi pomočniki in igralci. Res je bila izvrstna in nepozabna večerja, a tudi zelo žalostna, ker smo vedeli, da ima vse svoj konec. Poslovili smo se formalno in neformalno z besedami, jokom, smehom in slovensko ter argentinsko pesmijo!

V sredo, 23. smo v bistvu pospravljali, malo smo se še nagledali Bleda in okolice ter „odpokali“, nekateri domov, ostali pa v Ljubljano na osebni program!

Prepričan sem in smo, da smo pustili dober vtis ne samo kot odbojkarji temveč tudi kot skupina; da smo storili vse, kar je bilo v naših močeh, da bi pustili nepozaben spomin argentinskih Slovencev! To priznanje si štejem v nagrado, ko so nam formalno izrekli slovo in dodali: „...bili ste spoštljivi do naših spremljevalk, izkazali izjemno žilavost v igri in željo po zmagi in ste bili veseli brez kozarcev vina...“

Hvala Bogu, da nas je spremljal povsod, da nismo imeli večjih težav, nobenega poškodovanega, nobenega bolnega! Hvala!

Hvala lepa dr. Juretu Rodetu, za mašo ki jo je daroval dva dni pred odhodom, hvala za vzpodbudne besede, kjer je omenil „ponižno zmago in ponosni poraz“! Hvala Tonetu Mizeritu, predsedniku ZS za napotke pri slovesu ob navzočnosti staršev. Hvala lepa!

Če je bilo kaj narobe, se oprostamo; napake bomo popravili. Le kdor dela, ima možnost, da se zmoti. Želimo in prepričani smo, da je ta projekt smiseln in poln izzivov za prihodnost slovenske skupnosti v Argentini in v perspektivi za Slovence po svetu v povezavi z matično domovino. Stalno smo ponavljali, da „...kjer drugi zapirajo vrata, tam šport lahko odpira okna...“ Čestitamo nogometni ekipi ZS za tako velik uspeh in prvo mesto! Tudi njihovemu vodstvu za podporo, sodelovanje in posojila dresov in torb. Iskrena hvala vsem!

Za konec pa nič, ker ni konca, to je samo zaključek ene faze!

Se vidimo!

Prof. Tone Vivod

OKENCE V SLOVENIJO

Pogovarjali smo se z urednikom radijske oddaje **Mirkom Vasletom**

Sedaj praznujete 15-letnico svojega obstoja. Lahko opišete prve pričetke oddaje?

Vse skupaj se je začelo decembra meseca 1987 ko je Albert Čuk začel z oddajo, takrat pod imenom Slovenski kotiček v Argentini. Spominjam se, da je prve čase prihajalo na radio tudi do 25 ljudi, posebno mladi. Člani sedanje ekipe smo se vključili v oddajo skoraj v samem začetku. Čuk je bil sam svoj mecen, zaradi tega tiste čase se ni bilo ekonomskih težav.

Sčasom se je tudi takratna ekipa začela čistiti, iz raznih razlogov so jo nekateri zapustili, tako da je v začetku 1991 leta ostala skoraj sedanja sestava z Albertom Čukom na čelu.

Oddaja je bila mišljena za vse Slovence, predvsem neglede na njihovo politično ali versko pripadnost. Zaradi tega smo morali slišati kar nekaj kritik.

Seveda ste z leti rasli. Kako je z oddajo sedaj? Kaj vse obsežete?

Velik prelom je oddaja doživela s Čukovo smrtjo februarja meseca 1993. Takrat nas je dobesedno rešil krožek prijateljev oddaje, ki je bil ustanovljen nekaj mesecev pred smrtjo ustanovitelja oddaje, ki nam je denarno pomagal prav tako kot razni sponzorji in privatniki, ki so nam takrat skočili na pomoč. Takrat smo morali spremeniti ime oddaje in tako je nastala „Okence v Slovenijo“.

Od leve: Ana Ličen, Peter Opeka, zadaj Mirko Vasle, Sandra Ayala (napovedovalka), Marjana Pirc, Beti Miklavc in Nestor Stocca

zamejcev. Glede informacij je zanimivo, da smo morali pred desetimi leti poročati o dogodkih v Sloveniji vsaj z dvema tednoma zamude (toliko so trajali časopisi, da so prispeli v Argentino), sedaj imaš pa informacij na pretek, tako da imamo ravno nasproten problem, to se pravi preveč je informacije. Kar se pa tiče informacije Slovencev v Argentini, jo pa dobimo predvsem iz tednika Svobodna Slovenija in Oznanila.

Še posebno je zanimiva oddaja poročil iz Slovenije v Nad. na 4. str.

SKRBIMO ZA ZDRAVJE

Sončenje

METKA MIZERIT

V poletnem času se radi predstavimo z lepo, porjavelo poltjo, saj to je vendar moderno. Naredimo vtis zdrave in krepke osebe. To je tudi znak, da smo bili na počitnicah, na morju, v hribovih, na deželi. Lahko se pa zadovoljimo kar z domačim vrtom, kar je tudi lepa priložnost, da porjavimo.

Vendar moramo pri sončenju paziti na več stvari. Ultravioletni žarki UVB povzročajo raka. Zdravniki so ugotovili, da je 90 % kožnega raka zaradi sonca. Predvsem so izpostavljeni delavci na polju, zidarji, krovci in vsi, ki delajo na prostem brez zaščite. Pa tudi vsi tisti, ki se neprevidno izpostavljajo sončnim žarkom. Sonce pa tudi postara kožo in povzroča gube na obrazu, če se ne zaščitimo. Naše babice so uporabljale senčnike.

Najprej se moramo na sončenje pripraviti. Dermatologi svetujejo tablete „antioxidantes“, ki vsebujejo vitamine C in E. Lahko jih nadomestimo s sadjem (pomaranče, mandarine, grenivke, fige, grozdje), zelenjavo (koren, brokoli, cvetača, špinača) in ribami.

Nikar se ne pripravljamo na počitnice na sončnih posteljah (cama solar), ker predstavljajo enako nevarnost kožnega raka kot izpostavljanje soncu. Na sončenje se moramo pripraviti postopoma; prvi dan 10 minut, drugi 15 itd.

NEKAJ NASVETOV

Senca. Važno je, da smo v senci kakega drevesa, senč-

nika ali pod streho.

Pokrivalo. Priporoča se, da uporabljamo kapo, klobuk, slamnik in sončna očala. Osebe, ki imajo zelo belo, občutljivo kožo, naj vsaj prve dni počitnic nosijo majico ali bluzo z dolgimi rokavi.

Zaščitne kreme. (Protectores solares) so oštevilčene in morajo imeti najmanj številko 15, za zelo belo polt pa vsaj 30. Namazati se moramo 30 minut prej, predno se predamo sončnim žarkom. Obnoviti si jo moramo vsakič, ko pride mo iz vode.

Otroci. Važno je, da otrok, ki se niso izpolnili eno leto, ne izpostavlja soncu. Po šestih mesecih lahko uporabljamo zaščitne kreme, čeprav so pod senčnikom.

Brez izjeme vsi se moramo izogibati sonca med 11. in 15. uro.

Oblaki prepuščajo sončne žarke. Pesek, voda in sneg pa povečajo njihov učinek.

Zdravila. Zavedati se moramo, da nekatera zdravila in kozmetična sredstva povzročajo na koži spremembe, predvsem pege. Pred sončenjem ne bomo uporabljali parfumov, niti v kremi.

Kaj pa, če se nam vseno pripeti nezgoda? Najbolj pogoste so sončne opekline. Koža je močno rdeča in vroča. Osebo popeljemo v hladen prostor in ji na opekline položimo mrzle, mokre obkladke. V hujših primerih pokličemo zdravniško pomoč.

Potrebno je, da v sončnih, vročih dneh uživamo dovolj tekočine. Hrana naj

SLOVENSKE NARODNE JEDI

Advent

Advent je čas, ko se verniki pripravljamo na Kristov prihod. Traja štiri adventne nedelje, ki pomenijo štiri obdobja zgodovine stare zaveze: prazgodovino do Abrahama, dobo očakov od Abrahama do kraljestva, dobo kraljestva do babilonske sužnosti in dobo po vrnitvi iz sužnosti do Kristusa.

Te štiri nedelje ponazarja adventni venec. Spletene iz smrekovih vejic in ima štiri sveče. Vsaka od le-teh pomeni eno od omenjenih obdobj. Sveče se prižigajo ob nedeljah, ko se družina zbere pri molitvi in se prepevanju adventnih pesmi. V Evropi je bil venec zelo znan, pri nas v Sloveniji pa se uveljavlja šele zadnje čase, čeprav je bil že dolgo znan na Koroškem. Zadnja leta pa se adventni venec širi med našimi ljudmi in se uveljavlja posebno v cerkvah. Značilne za naše kraje pa so še vedno zgodnje jutranje maše, tkzv. jutranjice in molitev rožnega venca.

Naše potice, ki so znane po svetu, pa nimajo nadeva samo iz orehov. Kljub temu, da ima skoraj vsaka slovenska hiša orehovo drevo in da so jedrca vedno v zalogi, pečejo naše gospodinje potice tudi z drugimi nadevi.

bo lahka, ne premočna in ne preobilna. Predvsem uživamo veliko sadja in zelenjave. Oblačimo se v lahke, svetle in ne pretesne obleke.

Pa spočijte se, da se boste po oddihu vrnili zdravi in krepki v šolo ali na delo.

Želim vam vesele počitnice.

Trenutno so v Argentini orehi zelo dragi, zato sem prepisala iz knjige „Slovenske narodne jedi“ še druge recepte, npr.:

Skutni nadev: pol kg skute pretlačimo in vmešamo 1/8 l goste smetane, posebej penasto umešamo 100 gr surovega masla, 2 rumenjaka, 100 gr sladkorja in limonino lupinico, vse dodamo skuti in nazadnje primešamo še sneg 2 beljakov. Po želji potresemo po nadevu še očiščene rozine (50 gr). Če se nam zdi nadev preredit, ga zgostimo z žlico belega zdroba.

Rozinov nadev: 100 gr surovega masla penasto umešamo s 150 gr sladkorja, 2 ali 3 rumenjaki in limonino lupinico. Rahlemu umešanju dodamo smetano (1 dl goste smetane), pest drobtin in nazadnje sneg 3 beljakov. Razvaljano testo namažemo najprej z nadevom, nato ga enakomerno potresemo s 400 gr z rumom poškrabljenih rozin.

Pehtranov nadev: 150 gr surovega masla, 3 rumenjake in 100 gr sladkorja penasto umešamo, dodamo 1/4 l zelo goste smetane in nazadnje sneg iz 3 beljakov. S tem nadevom namažemo testo in ga potresemo s seseklim pehtranom.

Orehov nadev (recept Helene Gričar): V vrelo mleko zamešamo 120 gr masla, 1/4 kg sladkorja, 3 žlice medu in z njim prilijemo 500 gr orehov. Ohlajenim orehom dodajmo 2 rumenjaka, cimet, limonino lupinico in žlico ruma ter sneg 2 beljakov. S tem nadevom namažemo razvaljano testo. Po vrhu potresemo 50 do 100 gr drobtin in potico tesno zvijemo.

Priredila D-ova.

Okence v Slovenijo

Nad. s 3. str.

živo. Lahko kaj poveš o tem?

Ta servis smo začeli nuditi našim poslušalcem avgusta meseca 1993. Takrat sva se z bratom Juanom začela pogovarjati, da bi bilo zanimivo, če bi lahko uresničili ta projekt, in v enem tednu je bilo podano prvo poročilo v živo iz Ljubljane.

Telefonske stroške je od leta 1994 naprej kril Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Brat je poročal vse do marca meseca tl. Sedaj pa je naša poročevalka Tatiana Wilenpart. To je seveda ena najbolj pričakovanih točk oddaje.

Imate tudi veliko pogovorov z raznimi obiskovalci, kar je poslušalcem všeč. Je težko dobiti ljudi na pogovor?

Na srečo to ni tako težko. Ko vabimo ljudi na pogovore, se večina njih rada odzove na povabilo. Res pa je, da moramo biti vedno na tekočem, da vemo, kdaj se nahaja v Argentini kakšen zanimiv gost iz Slovenije. Skušamo predstaviti vse Slovence, ki nekaj pomenijo neglede na njihovo pripadnost, mislim da je naša naloga da sogovornika temeljito izprašamo, potem naj pa poslušalec sam razsodi. V vseh teh letih smo imeli že več kot 350 intervjujev. Nepozabna sta bila poročila našega poročevalca o papeževih obiskih v Slovenijo.

Imeli smo tudi pogovore s premierjem Drnovškom in Bajukom ter s predsednikom Kučanom. Z ljubljanskim nadškofom F. Rodetom smo se večkrat pogovarjali. In tako bi lahko našteval še in še...

Spremljamo tudi slovensko športno dejavnost, v zadnjih časih smo veliko poročali o slovenski nogometni reprezentanci in o njenih nastopih posebno na zadnjem svetovnem prvenstvu.

Lahko kaj poveš o poslušalcih in njih odmevih? Med predvojnimi in povojnimi naseljenci, Argentinci?

Vemo, da je oddaja zelo poslušana, vemo pa tudi, da ne moreš vse zadovoljiti. Zanimivo je dejstvo, da so nam predvojni Slovenci večkrat očitali, da smo na liniji povojnih Slovencev, ti pa obratno. Imamo tudi nekaj poslušalcev, ki nas popravljajo, ko ga „pobiksamo“, predvsem v slovenščini. Tem poslušalcem sem osebno zelo hvaležen, od njih sem se marsikaj naučil. Pred leti nas je presenetila neka raziskava, ki je bila objavljena v nekem argentinskem tedniku, ki nam je dala vedeti, da imamo veliko poslušalcev tudi izven slovenske skupnosti, mislimo, da predvsem zaradi glasbe in to razbere mo tudi iz telefonskih klicev.

Kaj načrtujete za prihodnost?

Zaradi gospodarske situacije v Argentini ne moremo delati načrtov za prihodnost. Upam da nam bo Slovenija še v naprej pomagala. Tukaj so pa po mojem zelo važni seminarji za slovenske novinarje po svetu, ki jih organizirata skupno Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu RS ter Urad za informiranje RS, ki nam omogoča potovati v matično domovino in tam predstaviti svojo oddajo in spoznati nove ljudi.

Po drugi strani smo pa optimisti in upamo, da se bo tudi v Argentini kaj premaknilo na boljše...

Hvala lepa!

Pogovarjal se je Tine Debeljak

Živijo Kultura! (2)

ANI KLEMEN

Zopet na pot! V četrtek, 24. oktobra smo zapustili Maribor še pred osmo uro zjutraj in nadaljevali potovanje po dravski dolini, ob mogočni reki Dravi, skozi mejni prehod Vič v Celovec. Dospeli smo v dvojezično o. š. Mohorjeve družbe, kjer so nas sprejeli voditeljica šole Marica Hartman, predsednik KKZ Nužerj Tolmajer ter Janko Malle iz Slovenske prosvetne zveze. Po prijetnem sprejemu ob pogrnjeni mizi je sledila zanimiva predstava kulturnih dejavnosti v tem okraju. Zopet smo bili globoko presenečeni nad kvalitetno predstavo, ki so jo nam pokazali sneto na video. Kljub nasprotovanju in nestrpnosti, ki težijo nad slovensko skupnost s strani avstrijske vlade, je delo zelo bogato. Da bi jim le uspelo še naprej ohranjati slovenski jezik s pomočjo sosednje Slovenije! Zaradi pomanjkanja časa je obisk radia odpadel. Po kosilu v šoli smo se jim zahvalili za vse podarjeno gradivo in nadaljevali pot. Najprej kratek izlet na grad Ostrovica, nato na Gosposvet-sko polje, kjer nam je Manfred Tolmajer prebral del starega obreda ustoličenja. Ob 18. uri smo prišli v Tinje, kjer nas je sprejel Peter Korpica, tajnik tega društva. Razkazal nam je poslopje centra, ki je namenjen raznim kulturnim dejavnostim. Okrepčani

smo nadaljevali pot v Celje, kjer nas je čakala plesna skupina. Žal smo zamudili enourno predstavo, ki je bila predvidena ob 19. uri. Zaradi dobroščnosti mladih plesalcev so nam ponovili le zadnji del plesa, da smo lahko odnesli vtis njihovega dela. Navdušen ples ob moderni slovenski glasbi nas je lepo presenetil. Nismo hoteli zamuditi prilike in smo se korajžno namenili na obisk Celjskega gradu že pozno zvečer. In grad nas je nagradil s prekrasnim razgledom na Celje, ki je žarel sredi jasne noči kakor božičen drevesček... Z veselim srcem, čeprav malo utrujeni, smo se vrnili v hotel Turist skoraj o polnoči!

Petek 25. Ta dan je bil namenjen likovni dejavnosti in plesu. Prvo nam je predstavila Andreja Koblar Perko, drugo pa Neja Kos. Šli smo v državno delavnico za likovne dejavnosti in si ogledali knjige in video, ki so nas seznanili z moderno dejavnostjo. Ugotovili smo, da kreativnost nima meja. Zvedeli smo, da likovne predmete učijo le v vrtcu in osnovni šoli, v srednji šoli pa ne. To pomanjkljivost krijejo državna delavnica (kjer smo se mi nahajali) in še dve privatni šoli v Ljubljani, ter veliko drugih privatnih delavnic po vsej Sloveniji. Kdor se odloča za nadaljnji študij umetnih vej, to stori na Univerzi. Po tej delavnici smo se namenili na ogled Narodne in Moderne

galerije v Ljubljani. Prva nas je lepo presenetila, za drugo smo bili manj navdušeni. V Narodni galeriji smo si ogledali tudi 5. Slovenski muzejski sej, ki je potekal od 24. do 26/10/02. Krasna prilika za obogatitve znanja na tem področju! Popoldne nas je Neja Kos zbrala kar v delavnici v prostorih javnega sklada. Izrazili smo ji večje zanimanje za folklorni ples kakor pa za modernega. V Sloveniji obstajata dve baletni šoli, ena v Ljubljani, druga v Mariboru. Poleg teh obstaja še 120 plesnih skupin, katere Kos nadzoruje preko mreže javnega sklada. Od teh je kakih 10, ki izredno izstopajo. Štajerska je zelo razvita sekcija na tem področju. Vsako leto organizira selekcijo za prireditve državnega srečanja.

Večer je bil pa res slovesen! Imeli smo na izbiro gledališko predstavo ali pa filharmonični koncert. Večina se nas je odločila za prvo in šli smo v Slovensko mladinsko gledališče v Ljubljani gledat predstavo SEN KRESNE NOCI (Shakespeare). Režiral jo je nam že znani Vito Taufer. Sledili smo s takim užitkom, da nismo občutili tistih treh ure sede v nabito polni dvorani. Odlična predstava! Mene oseb-

Levo: Ani Klemen

no je zelo prevzela izdelava tehnik: efekti luči in glasbe, izmenjava odrov, vse se je točno premikalo... In seveda, kakšen užitek za dušo poslušati tako igro v slovenskem jeziku! Po tej enkratni predstavi smo se navdihnjeni in ponosni vrnili v hotel počivati.

Naslednji dan, sobota 26., je bil posvečen literaturi. Dragica Breskvar nam je predstavila kolega Mihata Mohorja, voditelja zavoda za šolstvo za Kranjsko. Mohor nam je podal kratek pregled šolske zgodovine, nato pa več idej poročevalne funkcije: a) kako naj pripravimo prireditve, oziroma, kako naj objavimo obvestilo o njih, in b) kako naj pripravimo glasila. Mohor je so-avtor, še z drugima dvema, priročnika „Naš čas-opis“. Nauren način nam je razdelil delo tako, da smo še pred večerno predstavo sestavili glasilo „Z vseh vetrov“ - List skupine kulturnih animatorjev Slovencev po svetu. **Nad. prihodnjič**

NOVICE IZ SLOVENIJE

NIČ INFLACIJE

Inflacija je bila novembra ničelna, saj so cene življenjskih potrebščin v primerjavi z oktobrom v povprečju ostale nespremenjene. Kot navaja državni urad za statistiko, so se cene življenjskih potrebščin v prvih enajstih mesecih letos zvišale za 6,6 odstotka, novembra pa so se glede na lanski november zvišale za 6,7 odstotka. - V prihodnjem letu pa naj bi v Sloveniji zabeležili 5,1-odstotno stopnjo inflacije, in sicer naj bi to uspelo doseči z usklajenim delovanjem štirih politik: denarne oz. tečajne, davčne, dohodkovne in politike nadzorovanih cen.

ŠTEVILKE O SLOVENIJI

Statistični urad RS (SURS) je v drugi polovici novembra letos izdal že 41. Statistični letopis RS. Na 659 straneh prikazuje letopis v 36 poglavij razvrščene najrazličnejše podatke o Sloveniji, njenem demografskem, socialnem, gospodarskem razvoju, deloma tudi v mednarodni primerjavi. Slovenija je imela 30. junija lani 1.992.000 prebivalcev, povprečna starost prebivalcev pa je bila 39,3 leta. To pomeni, da so se v primerjavi s predlanskim letom postarali za okoli šest mesecev.

SLOVENSKI ZNAKOVNI JEZIK ZA GLUHE

V veljavo je stopil zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika (ZUSZ), ki ureja pravice gluhih in naglušnih, prav tako pa jim priznava pravico do tolmača v postopkih pred državnimi organi. ZUSZ gluhih med drugim priznava uporabo njihovega jezika - slovenskega znakovnega jezika, ter pravico do informiranja v njim prilagojenih tehnikah, ki bodo preprečile njihovo izoliranost in jim omogočile enakopravnejše uveljavljanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

PO SVETU

BERN - Švicarski volilci so se na referendumu glede zlorabe azila izrekli proti pobudi populistične desničarske Demokratične unije centra (UDC), s katero je želela stranka omejiti sprejem prosilcev za azil. Kot je poročal švicarski radio, so nasprotniki zelo tesno premagali zagovornike pobude. Rezultati referenduma se močno razlikujejo tudi od kantona do kantona. V francosko govorečem zahodnem delu države so se volilci tako večinoma izrekli proti pobudi, medtem ko jih je v nemško govorečem vzhodnem delu večina glasovala za pobudo.

SONČNI MRK

Na severu Južnoafriške republike in na jugu Avstralije je bilo moč opazovati popoln Sončev mrk. Strokovnjaki in ljubiteljski opazovalci so si privoščili potovanje z raznih delov sveta, da so lahko v največjem živalskem naravnem parku na svetu Parc Kruger v južnoafriški dolini Limpopo 60 sekund občudovali Sončev mrk. Mrk je bilo mogoče za celih 40 sekund opazovati tudi v južni Avstraliji. Da bi videli izjemni naravni pojav, je več kot 40.000 ljudi odpotovalo v obalno mesto Ceduna na jugu države.

SLOVENC I IN ŠPORT

KEJŽARJEVA JE ZMAGALA

Alenka Kejžar se je odlično odrezala na tekmi svetovnega plavalnega pokala v New Yorku in zabeležila zmago na 200 in 400 metrov mešano, kar je lep obet pred decembrskim evropskim prvenstvom v nemški Riesi.

POPLAVA NAGRAD V PLAVANJU

Slovenski plavalci so na mednarodnem plavalnem mitingu na Dunaju dosegli celo vrsto zmag. Na najvišjo stopničko sta v ženski konkurenci stopili Anja Klinar, ki je na 400 m mešano dosegla tudi nov slovenski kadetski rekord in rekord mitinga 4:41,75 minute ter Tamara Sambrailo na 100 m prsno (1:10,94). Vnovič se je prvega mesta veselila Anja Klinar, ki je bila najhitrejša na 200 m prsno (2:28,20), njen uspeh v tej disciplini pa je z osebnim rekordom in drugim mestom dopolnila Tamara Sambrailo (2:30,68). Anja Klinar je z drugim mestom v disciplini 200 m delfin postavila nov absolutni državni rekord s časom 2:13,00 in tako za 13 stotink izboljšala dosedanje najboljšo znamko Alenke Kejžar, postavljeno decembra lani. - Peter Mankoč je bil s 54,65 najhitrejši na 100 m mešano, za dosežka na 50 m hrbtno in 200 m mešano pa si je priplaval tudi nagrado v znesku 500 evrov, saj je bil to tretji najboljši dosežek v moški konkurenci. Mankoč je bil še trikrat na najvišji stopnički, ki je bil najhitrejši na 100 m delfin (53,93) in 50 m hrbtno (25,22). Naslednji dan je zabeležil še svojo četrto zmago: uspešen je bil na 200 m mešano (1:59,21). V isti disciplini sta Martin Vrhovšek (2:03,31) in Roko Čoko (2:07,83) dosegla osebna rekorda in zasedla 4. in 6. mesto. Novo slovensko zmago je zabeležil Bojan Zdešar na 1.500 m prosto (15:08,41). - Nov slovenski mladinski rekord je postavil Bojan Zdešar, ki je s časom 3:50,18 na 400 m prosto za 23 stotink izboljšal dosedanje najboljši dosežek Darjana Petriča iz leta 1982 (Gainesville, ZDA).

SLOVENIJA MOJA DEŽELA

Nastanek katoliške stranke

Starosta Janez Bleiweis, ki je do sedemdesetih let vodil politiko na Kranjskem, se je polagoma pridružil novemu katoliškemu rodu, ki je oblikoval nastajajočo katoliško politiko. Na Kranjskem je nastalo Katoliško društvo predvsem kot obramba pred liberalnim pritiskom. Podobno so nastajala druga društva v Trstu, na Goriškem, na Koroškem, na spodnjem Štajerskem, pa tudi v Gradcu. Ker je bilo njih delo usmerjeno predvsem proti nemškemu liberalizmu, so bila po večini v začetku narodnostno mešana in formalno še nepolitična. Nemške liberalistične težnje so pričele ogroziti Cerkev. Slovenski poslanci v dunajskem parlamentu so nastopali v obrambo konkordata. Katoliški krogi so se v naših deželah začeli povezovati v politična društva. Kransko Katoliško društvo je postajalo vedno bolj katoliška narodna stranka. Njeni voditelji z dr. Karlom Klunom na čelu so še nastopali z naprednjaki za narodne interese. Propad liberalcev za odbor Slovenske Matice leta 1872 je pa nasprotja še

bolj zaostrel.

Že januarja 1890 je bilo formalno ustanovljeno Katoliško politično društvo, ki ga je vodil dr. Karel Klun, njegov naslednik dr. Ignacij Žitnik pa je moral odstopiti, ker so ga podpirali krščanski socialisti. Izvoljen je bil dr. Ivan Šušteršič, spreten taktik in politični organizator, ki je vodil kato-liško politiko do prve sveto-vne vojske. Tedaj je pričel z delom v stranki tudi J. E. Krek. Kot delne organizacije so pristopila društva ostalih dežel: Korošci (Franc Grafenauer), na Goriškem je Anton Gregorič ubiral svoja pota, v stranki se je čedalje bolj uveljavljala krščansko socialna smer. Mladi bogoslovci na Štajerskem so pod vodstvom dr. Antona Korošca obračunali s starim političnim stanjem in Korošec je leta 1890 postal državni poslanec.

Tako se je povsod stranka, ki se je preimenovala v Slovensko ljudsko stranko, idejno opredelila in politično povezala v formalno enoto. Pri tem pa je seveda pomagala tudi nekonstruktivnost političnega delovanja slovenskih liberalov.

PISALI SMO PRED 50 LETI

PROSLAVA PRAZNIKA BREZMADEŽNE

se je vršila v nedeljo na predvečer praznika v dvorani na Belgrano. Pričela se je z nastopom deklic, ki so ob petju izvajale simbolične vaje. Pavla Hribovšek je recitala Budnikovo pesem. Petnajst dekliških grl je zapelo Pogačarjevo Ave Marija, izvorno Čamernikovo Marijino pesem in eno Mavovo.

Nato je govoril dr. Milan Komar. Trije fantje so recitali na temo Zmagala si, čemur je sledila simbolična vaja.

MAR DEL PLATA

SLOVENEK PRVAK V NAMIZNEM TENISU

V tekmovalju v namiznem tenisu v Mar del Plati si je pridobil prvo mesto in s tem naslov prvaka Mar del Plate naš rojak Bogomir Tršinar, uradnik kamnoloma v Chapadmalalu. Ta zmaga je bila že četrta zapored v teku enega leta.

UMRL JE FRANCE ŽUŽEK

V petek 5. decembra je umrl Franc Žužek, borbeni delavec na socialnem, kulturnem in političnem polju.

Pokojnik je odločilno posegel v slovensko javno življenje, nastopal je kot govornik na zborih SLS, priključil se je krščansko socialnemu gibanju in se uveljavil v Jugoslovanski strokovni zvezi. Ves čas vojske je sodeloval pri Slovencu, Domoljubi, Delavski pravici in Družabni pravdi.

Tudi v Argentini se je udeleževal pri izdajah Družabne pravde. Pri pogrebu je Franc Kremžar onemajnal, da je Žužek veliko naredil kot delavski voditelj in človek jasnih pogledov, ko je uvidel, da Jugoslovanska strokovna zveza drvi v komunistične vode.

KOLENDAR - ZBORNIK

Svobodne Slovenije za 1953
je izšel.

ESLOVENIA, MI TIERRA

Jansenismo

Si no hubieran contado con el apoyo de la Iglesia misma, las reformas del gobierno absolutista de José II no se habrían podido llevar a cabo.

En el seno de la Iglesia comenzaba el jansenismo, movimiento que tomó su nombre por Jansenius. En los temas referentes al dogma estaba al borde de la herejía. Enfatizaba el rigor moral, los derechos de los obispos en contra del papa, estaba en contra de las órdenes religiosas, de la infalibilidad del Papa y permitía la intromisión del estado en los asuntos religiosos.

En Eslovenia no encontró eco el jansenismo dogmático. Lo que sí prendió en los sacerdotes fue la rigurosidad moral. El obispo de Ljubljana, Herberstein, adhirió a estas ideas durante la época de su estudio. En sus visitas observó que había una ignorancia en el pueblo, por lo que volvió a imponer el examen pascual. Fue duro con los religiosos. Sostuvo que el obispo tiene una autoridad ilimitada en el obispado y que la autoridad civil tiene derechos en el ámbito eclesiástico. Con respecto a la confesión aconsejó a los confesores que no fueran demasiado exigentes pero que tampoco fueran blandos.

El emperador premió los esfuerzos de Herberstein dándole el título de primer arzobispo de Ljubljana. Sin embargo en Roma no aprobaron este nombramiento. Exigieron que el obispo debía retractarse de los errores cometidos en la carta pastoral del año 1782. Como las excusas de Herberstein no lograban convencer a la gente de Roma se dio una situación de gran tensión entre Roma y Viena. De todos modos, Herberstein no fue nombrado arzobispo. El primero que tuvo ese privilegio fue su sucesor, Mihal Brigido, un hombre mucho más moderado. Lo curioso es que fue Brigido el que introdujo el rigor moral, tan característico de los sacerdotes eslovenos del siglo 19. Brigido creó en Ljubljana el seminario que impartía una educación jansenista.

En la práctica los jansenistas aconsejaban la seriedad, sin ningún tipo de exteriorizaciones. Limitaban al máximo la comunión, aduciendo que el hombre no es digno de una comunión frecuente. También estaban en contra de las procesiones y de otras manifestaciones de la fe popular. Más tarde Baraga sintió toda esta presión de tal manera que decidió irse a América.

Las consecuencias del jansenismo se sintieron en Eslovenia por varias décadas.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini inž. Damijana Boltežarja in njegove gospe Silvine Ricciardelli se je v petek 15. novembra rodil sinček **Juan Ignacio**.

V Sloveniji pa je bil 11. novembra rojen **Rudi Aleksander Sirc**, sin Francija in Nancy Selan.

Srečnim staršem iskreno čestitamo!

Poroka. 19. oktobra sta se v cekvi Nuestra Señora de Loreto na Ezeizi poročila **Gizela Potočnik** in **Gabrijel Indihar**. Za priče so bili njuni starši Lado Indihar in Nadi Burger ter Niko Potočnik in Brigita Grosinger. Poročal pa je pater dr. Alojzij Kukovica.

Iz srca čestitamo!

Novi diplomanti. Na Universidad Tecnológica Nacional (Regional Mendoza) je diplomiral **Matjaž Grintal** in prejel naslov Ingeniero en Sistemas de Información. - Na Universidad Nacional de La Matanza je dokončal študije **Andrijan Levstek** in postal Licenciado en Comercio Internacional. - Na ekonomski fakulteti buenosaireške univerze je končala študije in dobila naslov Licenciada en Administración **Pavlinka Vomberger**.

Čestitamo in želimo obilo uspehov!

Nad 90 lepih slik in 256 strani pestre vsebine
Cena je 40 pesov. Dobite ga na Victor Martinez 50 in povsod, kjer je bil v predprodaji. Pri naročilu po pošti je za poštnino in ovojnino doplačati 3 pese

Koledar - Zbornik v vsako slovensko družino!

Svobodna Slovenija št. 47; 11. decembra 1952

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Antonio Mizerit** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar**

Glavni urednik: **Tine Debeljak ml.** / Za Društvo Zedinjena Slovenija: **Tone Mizerit** / V tej številki so sodelovali še: **Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Ani Klemen, Pavlina Dobovšek, Tone Vivod, Mirko Vasle, Metka Mizerit, Peter Pavšer.** - STA, Radio Ognjišče.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 70, pri pošiljanju po pošti pa \$ 95 (za člane ZS poseben popust); obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“.

Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina** - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953 - E-mail: **vilko@ciudad.com.ar**

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211
R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM

Bungali v Bariloche. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. 02944-441814. E-mail: ilirski@bariloche.com.ar

Letalske karte, rezerva hotelov,

najem avtomobilov in izleti po svetu
H. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ADVOKATI

DOBOVŠEK & asociados - odvjetnici. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@sfanet.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvjetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadst. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320. dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5° F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

REŠITEV KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. opeleta; 7. krč; 10. voden; 11. oral; 13. lvina; 13. opeva; 14. Tone; 15. spis; 16. desetar; 18. ne; 20. Caritas; 22. uk; 24. Nil; 25. jok; 26. tresk; 29. dodaj; 31. rama; 32. počiva; 33. osa; 34. pomešan.

NAVPIČNO: 1. ovit; 2. povod; 3. edinec; 4. Renesansa; 5. ena; 6. to; 7. kres; 8. ravan; 9. članek; 11. opirajoče; 13. opat; 15. stil; 17. epik; 19. jutro; 21. sodiš; 23. Kras; 26. kava; 28. Ema; 29. dom; 30. Jan; 32. po.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

3. decembra 2002

1 EURO 229,69SIT
1 U\$S dolar 232,36SIT

V KRATKEM NOVE SPREMEMBE NA

www.sdo-sfz.com.ar

OBVESTILA

PETEK, 13. decembra:

Občni zbor društva doma dr. Rudolfa Hanželiča, ob 19. v Slovenski hiši.

NEDELJA, 15. decembra:

V Rožmanovem domu ob 11.30 sv. maša, nato domače kosilo.

V Slovenski hiši ob 19. uri ponovitev igre „Barka brez ribiča“ v izvedbi gledališke skupine iz Slovenske vasi.

V Našem domu v San Justo ob 20.30 Božični koncert mešanega pevskega zbora.

NEDELJA, 22. decembra:

V Slovenki vasi ob 9. maša za pokojnega msgr. Janeza Hladnika, ob 100-letnici rojstva. Sledila bo v domu akademija, predstavitev zgodovinske knjige za 50 let Društva Slovenska vas in člansko kosilo.

TOREK, 31. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu silvestrovanje. Silvestrovanje na Pristavi.

Otroška počitniška kolonija

Zedinjena Slovenija sporoča, da bo tudi letos organizirala šolsko kolonijo v Počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v kordobskih hribih. Pričeli smo že z vpisovanjem in v kratkem času dopolnili prvo skupino 40 otrok. Sedaj vpisujemo še drugo skupino. Vpisujemo samo še do petka, 20. decembra.

Sestanek staršev bo v nedeljo, 22. decembra, po maši v Slovenski hiši.

Datum kolonije bo od 2. do 14. januarja 2001. Cena na otroka je \$ 450.- v čemer je vključen prevoz in celotna oskrba.

Kolonijo bo tudi letos vodil prof. Karel Groznik s sodelavci.

Prijave sprejemamo samo v društveni pisarni.

Zedinjena Slovenija

MOŽNOSTI PLAČEVANJA

Članarino Zedinjene Slovenije in naročnino Svobodne Slovenije lahko poravnate:

V INOZEMSTVU:

- po pošti z bančnim čekom (prosimo, da ne pošiljate osebnih čekov) na ime Antonio Miserit.

V ARGENTINI:

- v društveni pisarni v Slovenski hiši (v pesih, pataconih, lecopih ali čekih na ime Eslovenia Libre);

• po poverjenikih;

- s pošto nakaznico (giro postal) na ime Eslovenia Libre;

• naložba v Banco de Galicia:

- po omrežjih Banelco ali Link;
- po Internetu-Home Banking.

Za transference boste rabili naslednje podatke: Titular de la cuenta: Matias Cec; DNI: 25537990; CUIT: 23-25537990-9; número de caja de ahorro en pesos: 4899965-1/037-6; CBU (clave bancaria uniforme) 00700375-30004899965160. Ko naredite transference, prosim, sporočite nam po telefonu ali pošti.

Za vso podporo že vnaprej Bog povrni!

Uprava Svobodne Slovenije

SVETNIK IN DEMONI

Vsaka skupnost ima vrsto tem, o katerih je bolje, da ne razpravljajo. Kdor se jih dotakne, se izpostavlja nevarnosti, da bo sprožil val nasprotovanj, posmehovanja, da se bodo spomnili vseh njegovih mogočih, možnih in nemogočih napak. Tako je, recimo, v nekaterih krogih nespametno podvomiti v genialnost Maradone ali pa Borgesa, spet drugje boš dobil črno piko kot skrajnež, če se boš do-

taknil spolne zdržnosti. Naj ti ne pride na misel, da bi se vprašal, zakaj se morajo gotovi umetniki predstavljati kot homoseksualci, in hudomušno vprašati, kaj bi bilo, če bi se sam predstavil kot npr. ta in ta, arhitekt, ki se zavzema za devišstvo do zakona, za zakonsko zvestobo in za naravno urejevanje rojstev!

Zakaj ta uvod? Ker bi se rada lotila svetnika. Ne bom zapadla v to, da bi se spraševala, če je bil res svetnik, niti ne, če je njegov življenjepis resničen ali je sad domišljije. Zanima me Miklavž kot obdarovalec otrok in vsa dramska postavitev, ki je povezana z njegovim godom. Strinjam se, da je prijetno dobiti darilo, pa naj ti ga dajo starši, prijatelji, ratón Pérez, Papá Noel, Sv. Trije kralji, Božiček ali pa Miklavž. Vem tudi, da je lepa slovenska navada Miklavžev obisk in še na misel mi ne pride, da bi bila za drastično prekinitvev običajev, ki so tudi sestavni del naše slovenske skupnosti v Argentini.

Ne morem se pa sprizniti z dejstvom, da se kar naenkrat za otroke odpro nebesa in pekel in se na odru združita. Pravi sodni

Kaj (ni)so volili...

Nad. s 1. str.

jo, če jo je dobila vsaj za drugi krog in dobil negativni odgovor.

Še več takih primerov poznam. Zdi se povsem jasno, da merodajni v popolnem nesoglasju z zakonodajo želijo čim bolj zmanjšati število volilcev v izseljenstvu. Pojdimo zdaj v Kanado, župnik pri svetem Vladimiru v Montrealu Franc Letonja piše, da so tokrat na volilni komisiji v Ljubljani po svoje pisali naslove, niti prepisati jih niso znali. Na ponovna opozorila se jim ni zdelo vredno popraviti in dopolniti naslova.

V Torontu so volitve po poročilu Eme Pogačar iz Slovensko kanadskega sveta potekale po predpisih. Ambasada v Ottawa strokovno opravlja delo na konzulatu, ki je žal iz središča Toronta oddaljen več kot 30 km. Če bi bilo volišče v bližini Slovenskega centra ali v Kasteličevem prostoru, bi bilo število volilcev verjetno večje. Na volišču je bilo 117 Slovencev, ki so glasove porazdelili takole: Barbara Brezigar je prejela

dan! Jok in škripanje z zobmi!

Otroci naj bi dajali odgovor za svoje napake pred vsem občinstvom. Javna spoved? Navihani fantič je Miklavžu odgovoril, ko ga je vprašal, če je bil med letom priden: „Se ne spomnim“. - Kdo ga pa ni kdaj polomil v celem letu? In, če si fant, te imajo parkeljni še bolj na piki. Sploh so mnogokrat zvezda večera hudobci, ki zasenčijo angele in Miklavža. (Le zakaj so angeli dekleta in peklenški fantje? Saj se dobrota in hudobija utelesita pri obeh spolih).

Nekateri otroci so postali pravi izganjalci hudiča. Molijo jim pod nos razpela in se tako počutijo varne. Menim, da je strašiti otroke s parkeljni, s temi našemljenimi, kot vzgojni pripomoček prav tako jalovo početje kot, če se poslužimo takoimenovanega „hombre de la bolsa“, ali pa zdravnika, policaja, ciganke.

Ob branju knjige Nika Kureta Praznično leto Slovencev dobimo široko pale-

„Presveta noč prihaja k nam“

Mešani pevski zbor San Justo vabi na

BOŽIČNI KONCERT,

ki bo v nedeljo, 15. decembra, ob 20.30 uri v Našem domu San Justo.

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

SILVESTROVANJE

Vstopnina v predprodaji.

Društvo Slovenska vas

22. decembra 2002

9.30: sv. maša za pok. msgr. Janeza Hladnika ob 100-letnici rojstva.

10.30: proslava v Hladnikovem domu; govori arh. Jure Vombergar.

Predstavitel zgodovinskega zbornika ob 50-letnici društva Slovenska vas; predstavi dipl. časninar Tone Miserit.

12.30: člansko kosilo. Nakaznice v prednaročilu na tel. 4267-1095

Vsi prisrčno vabljeni!

88,4 odstotka glasov, Janez Drnovšek pa 11,5 odstotka glasov.

Iz Ulma v Nemčiji je dr. Marko Dvoržak napisal, da so gradivo za volitve prejeli različno, odvisno od občin, kjer imajo prijavljeno stalno prebivališče. Pohvalil je piransko občino, ki je gradivo poslala pravi čas, nekateri z Dolenjske pa ga sploh niso prejeli. Iz Frankfurta je pisal slovenski župnik Martin Retelj. Kljub temu, da so pravočasno poslali zahtevo za volitve po pošti oziroma za vpis v volini imenik, nekateri do danes še niso dobili glasovnice niti za prvi niti za drugi krog volitev. V Švici so po pisanju slovenskega duhovnika Davida Taljata tako s strani Diplomatske konzularnega predstavništva kot Slovenske misije poskušali narediti, kar je bilo mogoče, da bi rojaki lahko uresničili svojo pravico in dolžnost. Vsekakor pa so bile te pravice kot vselej do zdaj kršene zaradi prekratkih rokov. Slovenska država je začasno prijavljenim v tujini pošiljala pošto kar na domove v Sloveniji in s primernimi obvestilni poskrbela, da bi pravočasno vložili zahteve za volitve po pošti.

Po Radiu Ognjišče

to obhajanja Miklavževega godu. Pa tudi naletimo na zagovornike in na nasprotnike. A spraševanje vesti je potekalo največkrat v družinskem krogu.

Kaj ko bi predstavi odvezeli neko mero surovosti? Saj je te že tako in tako preveč in se z njo srečaš povsod. Spremeniti praznik, god krščanskega svetnika, v pustovanje, kjer je pod krinko vse dovoljeno

(tuljenje, tepež, sezuvanje!), pa ni modro.

Lepo bi bilo, ko bi spet družine mogle uživati skupaj z otroki na dostojni predstavi. Za one pa, ki jim ugajajo veseljačenje, ropot, suvanje in bi radi preizkusili svoje moči v spopadu s takimi demoni pa naj bi bile posebne prireditve. Gotovo bi se našlo dovolj obiskovalcev za obe vrsti praznovanj.

Miriam Jereb Batagelj

DAROVALI SO

Zveza Slovenskih mater in žena se zahvaljuje sledečim darovalcem, ki so prispevali v dobrodelni sklad: ga. Rebozov \$ 100.-; ga. Mara Steinhaus \$ 100.- v spomin inž. Milana Eckerja; Ciril Markež \$

140.-; družina Golmajer \$ 50.- v spomin na Marto in Gustija Jeločnika; odsek Zveze slovenskih mater in žena iz Berazateguija \$ 50.- v spomin Marte Jeločnik; ga. Joža Šturm \$ 50.-; ga. Marija Perpar (Slovenija) \$ 50.-

Vsem Bog plačaj!

Zaključno srečanje mladcev in mladenk

Sobota, 21. decembra ob 14. v Našem domu v San Justo.

Skupine iz vseh naših središč lepo vabljeni!